

**1076 Sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü Maddesi-
nin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111
Sayılı Askerlik Kanununun 5 ve 77 nci Maddelerinin Değiştirilmesi, 78 nci Mad-
desine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 14.11.1980 Sayı : 17160)

Kanun No.
2338

Kabul Tarihi
12 . 11 . 1980

MADDE 1. — 16 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu-
nun 27 . 7 . 1978 tarih ve 1316 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — a) Her celp yılından evvel müteakip yıl Silahlı Kuvvetlerin subay sınıflarına göre yedek
subay ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca tespit edilir.

b) Dört yıl ve daha fazla süreli fakülte, akademi, yüksekokul ve enstitüler ile Milli Eğitim Bakanlığın-
ca bunların dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olup da Türk Silahlı Kuvvetleri Sağ-
lık Yeteneği Yönetmeliğine göre askerliğe elverişli olanlar arasından, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı kadar yedek su-
bay adayı (c) ve (d) bentleri esaslarına göre ayrılır.

c) Yükümlüler, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla ise;

1. İstekliler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirebilirler.

2. İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyaçtan fazla ise; Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı
bunların arasından seçilerek saptanır.

Seçilmedikleri için ihtiyaç fazlası olanlar ile makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanlar, yüküm-
lülüklerini erbaş - er olarak yerine getirirler.

3. İsteklilerin ayrılmasından sonra, kalan yükümlü miktarı, Silahlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacını
karşılamaadığı takdirde; erbaş - er olarak hizmet yapmak isteyenler arasından seçimle yedek subay ihtiyacı
karşılanır.

Seçimin şekli ve yapılıma esasları ile celp usulleri, bu konulara ilişkin olarak çıkarılacak yönetmelikte
saptanır.

d) Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz olanların mevcudu ihtiyaçtan az olduğu
takdirde; bunlar hakkında (c) bendi hükmü uygulanmaz ve seçime de tabi tutulmadan yedek subay adayı
olarak ayrılırlar.

e) Yedek subay adayı yükümlülerin askerlik hizmetleri, eğitim - öğretim için askerlik şubelerinden
sevklere ile başlar.

f) Yedek subayların hizmet süreleri onsekiz aydır. Bu sürenin altı ayı yedek subay yetiştirilmekle oniki
ay da subay olarak atandıkları kıt'a ve kurumlarda geçer. Yedek subay yetiştirme süresi Genelkurmay Baş-
kanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunca uzatılabilir ve kısaltılabilir.

Yedek subayların hizmet süreleri Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulu
kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir. Bu uzatılan süreler yaş haddinin sonundan iki kat düşüldür.

Yedek subayların hizmet süreleri barışta Genelkurmay Başkanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile
oniki aya kadar indirilebilir.

g) Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça, 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar
dışında hiç bir yükseköğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz.

h) Yedek subaylardan hastalananlar, muvazzaf subay emsalleri gibi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi
izin süresini tamamlayanlar terhis edilirler. Ancak, sıhhi izin süresini tamamlamadan «Faal Hizmet Yapabi-
lir» raporu alanlar, emsalleri terhis edilse dahi altı ay hizmet müddetini doldurmadıkça terhis edilmezler.

MADDE 2. — 16 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa aşağıdaki madde, Ek Madde 6 olarak eklenmiştir.

EK MADDE 6. — Bu Kanuna tabi yükümlülerin celp ve sevkleri ile buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar, Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığıyla ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

MADDE 3. — 16 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa aşağıdaki Geçici Madde 6 eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasfları haiz olanlar hakkındaki 3 ncü madde (d) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla, bu Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce yurt içi veya yurt dışı yükseköğrenim kurumu mezunlarından son yoklama için yetkili kurumlara müracaat etmiş olanlar er olarak askere sevk edilir ve dört aylık temel askerlik eğitimi müteakip terhis edilirler.

31 Ekim 1980 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde son yoklama için yetkili kurumlara müracaat ettikleri takdirde bu madde kapsamına girerler.

Dört aylık askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş olanlardan yedek subay olmak isteyenler, bu Kanunun 3 ncü maddesine göre seçilirler ve Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği ihtiyaca göre ve uygun göreceği zamanlarda noksan kalan eğitimlerini tamamlayıp başarı gösterenler yedek subay olurlar ve emsalleri gibi terhis edilirler.

Dört aylık temel askerlik eğitime tabi olanların hava değişimi sürelerinin ancak bir aya kadar (dahil) olan kısmı muvazzaf hizmetlerinden sayılır.

Yükümlülerden, genel ve katma bütçeli idarelerle, belediye ve özel idarelerde ve kamu iktisadi teşebbüsleri, teşekkülleri ve müesseselerinde maaşlı veya sözleşmeli veya yevmiyeli veya ücretli olarak görevli bulunanlar ile bu görevlerde aday olarak bulunanlar, temel askerlik eğitimi süresince, maaşsız veya ücretsiz veya yevmiyesiz izinli sayılırlar.

Er olarak terhis edilen yükümlülerin arta kalan muvazzaf hizmet süreleri, yedeğe ayrıldıktan sonra yaş haddine iki kat olarak eklenir.

Bu maddeye tabi yükümlülerin celp ve sevkleriyle buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığı ile ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

Yoklama kaçağı veya bakaya durumunda olanlar bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

MADDE 4. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 27 . 7 . 1970 tarih ve 1315 sayılı Kanunla değişik 5 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmet süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarmanın Genel Komutanlığında yirmi aydır. Ancak 1076 sayılı Kanun hükmüne tabi yükümlülerden;

a) Bu yükümlülüklerini anılan kanunun 3 ncü maddesine göre istekleri ile erbaş - er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi, aynı celbe tabi olup yedek subay adayı olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır.

b) Seçim sonucunda yedek subay adayı olamadıkları için yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirecekler ile, makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanların hizmet süresi ise, (a) bendindeki süreden dört ay fazladır.

Bu hizmetler askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında veya muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılamaz.

MADDE 5. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 77 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 77. — Erbaş ve erlerin izin süreleri muvazzaflık hizmetinin her ayı için iki gün olarak hesap edilir ve bu izin süresi muvazzaflık hizmetinden sayılır. Bir yıl içerisinde verilen izin sürelerinin toplamı otuz günü geçemez. Muvazzaflık hizmetini yerine getirmek üzere kıta veya kurumlara katılmış olan erbaş ve erlere acemi eğitimini bitirmedikçe ve cezahlara ceza süresini tamamlamadıkça izin verilmez. Yılda otuz günden fazla izin ile acemi eğitimini tamamlamamış bulunan yükümlülerden fevkalade özürleri olduğu anlaşılanlara izin verebilmek hakkı asgari tugay komutanlığına (Deniz ve Hava Kuvvetlerinde eşidi) aittir. İzin ve hava değişimine gönderilecek olan erbaş ve erlerin ne kadar izinli veya hava değişimli olduklarını gösterir kıta komutanlığı veya askeri kurum amirliğince ellerine belge verildiği gibi ayrıca bu husus askerlik şubelerine yazılır ve şubeler de bu gibileri izinli ve hava değişimli defterlerine kaydederler ve süreleri sona erdiğinde kıtalarına sevk olunmalarını sağlarlar.

Acemi eğitimini tamamlayanlara kanuni izinlerinden sayılmak üzere, yol dahil on güne kadar izin verilebilir.

MADDE 6. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 . 4 : 1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi uyarınca, erbaş - er statüsüne geçirilenlerin alacakları hava değişiminin ancak birbuçuk aya kadar (dahil) olan kısmı muvazzaf hizmetlerinden sayılır.

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

I - Gereçeli 51 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 17 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Milli Güvenlik Konseyi Milli Savunma Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/15